

Reviderte nasjonalregnskapstall for 2011 og 2012: Uendret makrobilde

Ingunn Sagelvmo og Achraf Bougroug

Foreløpig tall for BNP for 2012 er revidert ned med 0,2 prosentpoeng, til en vekst på 2,9 prosent. BNP for Fastlands-Norge er uforandret fra forrige publisering og viser en vekst på 3,4 prosent. Veksten i 2012 er den sterkeste som er observert etter finanskrisen. Også de endelige tallene for 2011 viser det samme makroøkonomiske bildet som tidligere beregnet.

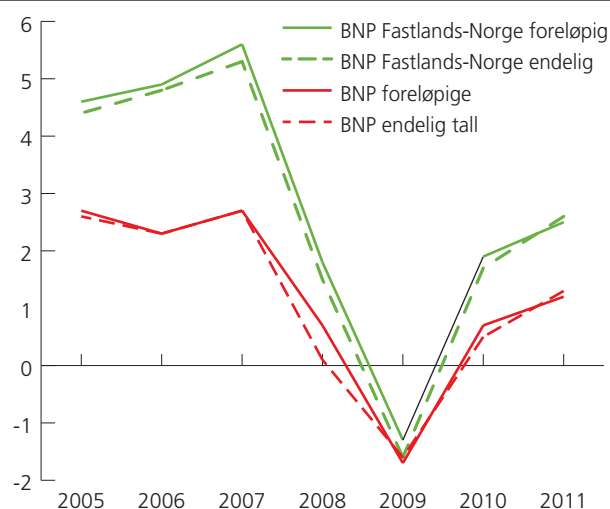
Revisjonen av BNP for 2012 skyldes noe lavere vekst i utenriks sjøfart enn tidligere anslått. Også elektrisitetsproduksjon, fiskerinæringen og akvakultur er noe nedjustert. Det betyr at aggregatet annen vareproduksjon er revidert ned med 0,9 prosentpoeng. Til tross for dette var volumveksten allikevel på 8,2 prosent samlet for gruppen. Industri er oppjustert med 0,3 prosentpoeng, fra en vekst på 2,4 til 2,7 prosent.

Husholdningenes konsum vokste med 3 prosent fra 2011 til 2012, en nedjustering med 0,1 prosentpoeng fra tidligere beregninger. Også dette er den sterkeste veksten som har vært etter finanskrisen. Bruttoinvesteringer i fast realkapital økte med 8,3 prosent om lag som tidligere anslått. Det var særlig høye investeringer i petroleumsvirksomheten som bidro til veksten. Også eksport og import viser det samme bildet som tidligere, selv om det er noen mindre justeringer på vare- og tjenestenivå. Blant annet viser nye tall fra utenrikshandelsstatistikken at eksport av tradisjonelle varer var nedjustert, fra en volumvekst på 2,6 prosent til 1,7 prosent som følge av nye prisanslag. I 2012 er veksten i samlet eksportvolum foreløpig beregnet til 1,1 prosent. Reviderte tall for import viser en volumvekst på 2,3 prosent, noe som er om lag som tidligere publisert. Importen vokste ellers svakere i 2012 enn året før.

Endelige tall for 2011 – ingen endringer av makrobildet

Endelige tall for 2011 viser en vekst i BNP på 1,3 prosent, det er 0,1 prosentpoeng høyere enn tidligere publisert. BNP Fastlands-Norge er også oppjustert, med 0,1 prosentpoeng til 2,6 prosent. De største endringene i forbindelse med revisjon av tall for 2011 var i utenriks sjøfart, fiske og akvakultur, omsetning og drift av fast eiendom og varehandel. I de tidligere anslagene for 2011 var veksten i utenrikssjøfart på 6,8 prosent, mens de endelige tallene viser en vekst på hele 13,2 prosent.

Figur 1. **Bruttonasjonalprodukt totalt (BNP) og for Fastlands-Norge. Årlig volumendring i prosent. Foreløpige og endelige tall**

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Innen for fiske, fangst og akvakultur hadde akvakultur en gunstigere utvikling enn tidligere tall viste og bidro positivt til veksten, som var 12,7 prosent. For omsetning og drift av fast eiendom og varehandel er revisjonene på hhv 5,2 og 2,1 prosentpoeng. Omsetning og drift av fast eiendom hadde en nedgang på 1 prosent i foreløpig tall, men viser god vekst i de endelige tallene. De endelige tallene viser at volumveksten i industri var 1,6 prosent i 2011 mot 2,0 prosent i de foreløpige tallene.

Husholdningenes konsum hadde en volumvekst på 2,6 prosent mot 2,5 prosent i tidligere publiserte tall. Både varekonsumet og tjenestekonsumet er revidert svakt opp, mens husholdningens kjøp i utlandet er justert noe ned, fra 12 prosent til 9,4 prosent. Bruttoinvesteringer i fast realkapital for både utenriks sjøfart og industri og bergverk er oppjustert. For utenriks sjøfart er bruttoinvesteringene oppjustert med 8 milliarder kroner nominelt og vokste i volum med 22,4 prosent. Volumveksten for bruttoinvesteringer industri og bergverk var på 9,2 prosent. 2011 var det første året med positiv volumvekst siden finanskrisen.

Ingunn Sagelvmo er seniorrådgiver i Seksjon for nasjonalregnskap (isa@ssb.no)

Achraf Bougroug er rådgiver i Seksjon for nasjonalregnskap (acb@ssb.no)

Tabell 1. **Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser. Årlig volumending i prosent. Reviderte og tidligere publiserte tall for 2011 og 2012**

	2011			2012		
	Tidligere	Revidert	Revisjon i prosentpoeng	Tidligere	Revidert	Revisjon i prosentpoeng
Vekst i Bruttonasjonalprodukt (BNP)	1,2	1,3	0,1	3,1	2,9	-0,2
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge	2,5	2,6	0,1	3,4	3,4	0,0
Oljevirkosomhet og utenriks sjøart	-3,3	-3,0	0,3	1,8	1,3	-0,5
Bruttoprodukt Fastlands-Norge	2,6	2,4	-0,2	3,6	3,5	-0,1
Industri og bergverk.	2,1	1,5	-0,6	2,4	2,7	0,3
Annen vareproduksjon[	2,2	2,8	0,6	9,1	8,2	-0,9
Tjenester inkl. bolig tjenester	2,8	2,8	0,0	3,2	3,2	0,0
Offentlig forvaltning	2,4	1,9	-0,5	1,9	2,2	0,3
Innenlands sluttanvendelse						
Konsum i husholdninger	2,5	2,6	0,1	3,1	3,0	-0,1
Konsum i offentlig forvaltning	1,8	1,1	-0,7	1,8	1,8	0,0
Bruttoinvestering i fast realkapital	7,6	7,7	0,1	8,0	8,3	0,3
Bruttoinvestering i Fastlands-Norge.	8,5	6,3	-2,2	3,7	4,5	0,8
Eksport i alt	-1,8	-0,7	1,1	1,8	1,1	-0,7
Import i alt	3,8	3,8	0,0	2,4	2,3	-0,1
Vekst i sysselsetting og produktivitet						
Sysselsatte personer	1,3	1,6	0,3	2,2	2,2	0,0
Utførte timeverk	1,8	1,9	0,1	2,0	2,0	0,0
Årslønn	4,2	4,2	0,0	4,0	4,0	0,0
Prisvekst						
BNP prisdeflator	6,8	6,7	-0,1	2,5	2,8	0,3
Prisdeflator for BNP Fastlands-Norge	2,6	1,8	-0,8	1,8	2,1	0,3
Prisdeflator for konsum i husholdningene	1,2	0,9	-0,3	0,7	1,0	0,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Revisjonssyklus for årlig nasjonalregnskap

Årlig nasjonalregnskapstall blir første gang presentert om lag 50 dager etter årets utløp. Deretter blir de revidert i uke 21 og 47. Endelig nasjonalregnskap publiseres 23 måneder etter årets utløp. Revisjonen som omtales for 2011 er endringene som har skjedd mellom det foreløpige årsregnskapet som ble publisert for 1 år siden og endelig årsregnskap, mens revisjonene for 2012 viser endringene fra foreløpig regnskap som ble publisert i mai i år. De endelige tallene for 2012 vil bli publisert i november 2014.

Hovedrevisjoner av nasjonalregnskapet gjennomføres med ujevne mellomrom, og de siste 20 år om lag hvert femte år. Disse skiller seg fra løpende revisjoner av foreløpige til endelige tall ved at tidsseriene revideres. Hovedrevisjoner vil normalt omfatte innføring av nye definisjoner og klassifikasjoner, basert på nye internasjonale retningslinjer. Ny statistikk vil fortrinnsvis innarbeides på løpende basis, men kan også bli innlemmet i nasjonalregnskapet først i forbindelse med en hovedrevisjon.

I november og desember 2014 publiseres nye reviderte tall for nasjonalregnskapet og tilhørende statistikker. Statistisk sentralbyrå følger internasjonale retningslinjer ved utarbeidelse av nasjonalregnskap og utenlandsstatistikk. Det er kommet nye internasjonale retningslinjer for disse statistikkene. Statistisk sentralbyrå arbeider nå for å implementere endringene, i tillegg til nye kilder for enkelte av statistikkene. For mer om kommende hovedrevisjon

<http://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/planlagte-endringer-i-nasjonalregnskapsstatistikkene>

I figur 1 fremstilles revisjonene som er gjort fra foreløpige til endelige BNP-tall for årene 2005-2011.

De foreløpige tallene det sammenlignes med er de som er publisert ett år før endelige tall er beregnet. Med unntak av BNP i 2008 som ble revidert ned med 0,6 prosentpoeng fra foreløpige til endelige tall, har revisjonene vært små og varierer mellom 0,1 og 0,2 prosentpoeng.

Ingen endring i årslønnsvekst

Det er ingen endringer i tidligere anslag for årslønnsveksten, verken for 2011 eller 2012. Nasjonalregnskapets beregninger av årslønnsvekst var på hhv. 4,2 prosent og 4,0 prosent for 2011 og 2012.

Sysselsettingen økte i 2011 og hadde en vekst på 1,6 prosent, en oppjustering på 0,3 i forhold til tidligere beregnede tall. I 2012 var økningen som tidligere anslått 2,2 prosent.

Produktivitetsutvikling

I publiseringen 19. november 2013 ble det presentert tall for utviklingen i total faktorproduktivitet eller TFP. TFP kan beregnes med utgangspunkt i arbeidsproduktiviteten, ved å trekke fra bidraget fra endring i kapitalintensitet, som er realkapital per timeverk. TFP er en restfaktor, som kan tolkes som et mål på teknologiske og organisatoriske endringer, selv om den også fanger opp andre faktorer, som stordriftsfordeler, kapasitetsutnyttelse og målefeil.

Tabell 2. **Revisjonstabell 2011 og 2012, utvalgte nasjonalregnskapsstørrelser. Milliarder kroner**

	2011			2012		
	Reviderte tall	Tidligere publisert	Revisjon	Reviderte tall	Tidligere publisert	Revisjon
For Norge totalt						
Bruttonasjonalinntekt	2 780	2 765	15	2 971	2 964	7
Kapitalslit	382	381	1	404	400	4
Nasjonalinntekt	2 398	2 385	13	2 567	2 564	3
Disponibel inntekt for Norge	2 366	2 356	10	2 535	2 534	1
Sparing for Norge	643	633	10	737	740	-3
Netto anskaffelse av ikke-finansiell kapital	271	282	-11	320	328	-8
Netto finansinvestering for Norge	370	350	20	416	410	6

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

For bedriftene i Fastlands-Norge vokste arbeidsproduktiviteten, målt som bruttoprodukt i faste priser per utførte timeverk, med 1,0 prosent i 2011 og 2,0 prosent i 2012. I begge årene vokste kapitaltjenestene noe mindre enn timeverkene, slik at kapitalintensiteten gikk litt ned. TFP-veksten ble dermed litt høyere enn veksten i arbeidsproduktivitet, hhv. 1,2 og 2,1 prosent i 2011 og 2012.

Høy disponibil inntekt og sparing for Norge

Reviderte tall for årene 2011 og 2012 viser at disponibil inntekt og sparing for Norge var om lag som ved forrige publisering. Disponibel inntekt for Norge var på 2 366 milliarder kroner i 2011, en oppjustering på omtrent 10 milliarder kroner fra de foreløpige tallene. Revisjonen skyldes i hovedsak at Norge fikk et større bidrag fra netto formuesinntekter fra utlandet enn tidligere antatt. Etter revisjonene er sparing for Norge 643 milliarder kroner i 2011.

De reviderte foreløpige tallene for 2012 viser en sparing på 737 milliarder kroner. Dette er en mindre nedjustering, og sparingen for Norge var i 2012 fortsatt på det høyeste nivået siden 2008.

Høyere disponibil realinntekt for Norge

Etter et kraftig fall i 2009 økte disponibil realinntekt i de tre årene fra 2010 til 2012. Disponibel realinntekt økte med 5,6 prosent fra 2010 til 2011, noe som er en oppjustering på 0,5 prosentpoeng i forhold til tidligere publiserte nasjonalregnskapstall. Den tilsvarende veksten er imidlertid revidert noe ned i 2012, der disponibil realinntekt nå er beregnet til å øke med 4,7 prosent. Størstedelen av justeringene, både i 2011 og 2012, kommer fra endring i rente- og stønadsbalansen overfor utlandet.

I 2011 var det hovedsakelig bedring i bytteforholdet overfor utlandet som følge av prisutviklingen på olje og gass, som bidro til den sterke veksten i disponibil inntekt. Også produksjonsveksten utenom petroleumsvirksomheten bidro klart. Det samme var tilfelle i 2012 der denne produksjonsveksten forklarer rundt 60 prosent av veksten i realinntekten.

Tabell 3. **Bidrag til vekst i disponibil realinntekt fra året før for Norge. Prosent**

	2008	2009	2010	2011	2012
Disponibel realinntekt for Norge	5,8	-10,8	3,4	5,6	4,7
Vekstbidrag fra					
Produksjonsvekst i oljevirksomhet	-0,9	-0,7	-1,4	-1,0	0,1
Produksjonsvekst ellers	0,2	-2,0	1,5	2,3	2,8
Endring i bytteforholdet	6,7	-9,1	2,6	4,4	0,4
Herav prisutviklingen på råolje og naturgass	6,0	-8,1	2,0	4,9	1,0
Endring i rente- og stønadsbalansen	-0,2	0,9	0,7	-0,1	1,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

For flere tidsserier se:

<http://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/statistikker/nr>

<http://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/statistikker/nri>